سیمای پیامبر اسلام

صلی الله علیه وسلم

تألیف: استاد دکتر وهبة الزحیلی

ترجمه: خالد ایوبی نیا

ناشر: انتشارات حسینی اصل

سرشناسه : زحیلی، وهبه ۱۹۳۲ م
Zuhayli Wahbah.
عنوان قراردادی : شمائل المصطفی . فارسی
عنوان و نام پدید آور :سیمای پیامبر اسلام (ص) بر اساس منابع اهل سنت
تألیف :وهبه الزحیلی . ترجمه خالد ایوبی نیا
مشخصات نشر : ارومیه- حسینی اصل ۱۳۸۸ مشخصات ظاهری : ۷۰۰ص
شابک : ۹۷۸-۹۶٤-۲۵۵۱-۵۱-٤
موضوع : محمد (ص) پیامبر اسلام ۵۳ قبل از هجرت ۱۱ ق . اخلاق - فضایل - سنت نبوی وضعیت فهرست نویسی: فیپا
شناسه افزوده :ایوبی نیا، خالد ۱۳۵۹ مترجم
رده بندی کنگره : /۱۳۸۸ ۸۰٤۱ ش ۳ز/ ۹ /۲۲ BP
رده بندی دیویی : ۲۹۷/۹۳
شماره کتابشناسی ملی : ۱۹۲۹۱٤۹

ارومیه – خیابان شهید منتظری- تلفن ۲۳۵۲۴۰۳

نام کتاب : سیمای پیامبر اسلام ﷺ

مؤلف : استاد دکتر وهبة الزحیلی

مترجم : خالد ایوبی نیا

تایپ وصفحه آرائی : خالد ایوبی نیا

تیراژ : ۲۰۰۰ جلد

چاپ : اول - ۱۳۸۹

ناشر : مؤسسه انتشاراتی حسینی اصل

شابک : ۹۷۸-۹۶٤-۲۵۵۱-۵۱-٤

قیمت : ۸۵۰۰ تومان

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

مقدمه مترجم ۱۰
پیشگفتار مؤلف ۱۴
۱) شریفترین فرد از میان عربها ۱۷
۲) پیامبرﷺ رحمت برای جهانیان ۲۱
۳) نورانیت پیامبر ﷺ ۲۵
۴) تجلیل خداوند از پیامبرﷺ ۲۹
۵) ویژگیهای پیامبرﷺ ۳۳
۶) اسباب پیروی از پیامبرﷺ ۳۷
۷) خطاب مهربانانه ی خداوند با پیامبرﷺ ۴۱
۸) سوگند خداوند به پیامبرﷺ ۴۵
۹) سوگند خداوند به ستارگان وغیر آن ۴۹
۱۰) دلسوزی خداوند بر پیامبرش از شدت سختی وفشار ۵۵
۱۱) برتری پیامبران و امتیاز پیامبراسلام بر آنان ۶۰
۱۲) جایگاه پیامبرﷺ نزد پروردگارش ۶۵
۱۳) انواع تجلیل های خداوند از پیامبرﷺ ۷۰
۱۴) حالات تجلیل خداوند از پیامبر ﷺ ۷۴
۱۵) ویژگیهای رسالت پیامبرﷺ ۷۹
۱۶) محاسن پیامبرﷺ ۸۳
۱۷) برخی از فضایل پیامبرﷺ ۸۸
۱۸) برخی از اوصاف پیامبر ﷺ ۹۴
۱۹) تشخص یافتن پیامبرﷺ به نظافت و بوی خوش ۹۷
۲۰) فراوانی خرد و قدرت حواس پیامبر ﷺ ۱۰۱

(۲۱) فصاحت زبان و بلاغت گفتار پیامبرﷺ ۱۰۶
(۲۲) بلاغت همراه با اختصار پیامبر ﷺ ۱۱۱
(۲۳) نسب شریف پیامبرﷺ ۱۱۶
(۲۴) آنچه که اندک آن پسندیده است ۱۱۹
(۲۵) آنچه که بسیار بودن آن پسندیده می باشد ۱۲۳
(۲۶) آنچه که میان ستایش ونکوهش قرار دارد ۱۲۷
(۲۷) اخلاق نیک ۱۳۲
(۲۸) اصول اخلاق نبوی ۱۳۷
(۲۹) بردباری ،تحمل و شکیبایی پیامبرﷺ ۱۴۰
(۳۰) عفو گذشت پیامبرﷺهنگام هنگام دستیابی به قدرت ۱۴۴
(۳۱) نمونه های دیگری از عفو، گذشت و بردباری پیامبرﷺ ۱۴۸
(۳۲) بخشندگی و سخاوتمندی پیامبر ۱۵۲
(۳۳) شجاعت و شهامت پیامبر ﷺ..... ۱۵۶
(۳۴) حیاء و چشم فرو بستن پیامبرﷺ ۱۶۰
(۳۵) معاشرت مؤدبانه پیامبرﷺ با مردم ۱۶۴
(۳۶) رأفت و مهربانی پیامبرﷺ با همه مردم ۱۶۸
(۳۷) فضیلت و برتری وفادای با اهل و اقربا ۱۷۳
(۳۸) تواضع و فروتنی پیامبرﷺ ۱۷۸
(۳۹) امانتداری، صداقت و عدالت پیامبرﷺ ۱۸۳
(۴۰) متانت و مروت پیامبرﷺ ۱۸۸
(۴۱) زهد وپرهیزگاری پیامبرﷺ ۱۹۲
(۴۲) عبادت پیامبرﷺ ۱۹۷
(۴۳) خلاصه ای از صفات پیامبران و مرسلین عَلَیهِمُ الصَّلاةُ وَ السَّلام ۲۰۲

۴۴) صفات دیگر پیامبران ۲۰۷

۴۵) اوصاف جسمی پیامبرﷺ ۲۱۳

۴۶) پیامبرﷺ با هم نشینانش ۲۱۶

۴۷) جایگاه پیامبرﷺ نزد پروردگار ۲۲۰

۴۸) ویژگیهای پیامبرﷺ ۲۲۴

۴۹) اسراء و معراج ۲۲۸

۵۰) دیدنی های اسراء و معراج ۲۳۳

۵۱) اسراء و معراج با روح و جسم ۲۳۶

۵۲) آیا محمدﷺ در معراج پروردگارش را دید؟ ۲۴۰

۵۳) مناجات و سخن گفتن با خداوند و نزدیکی به او ۲۴۵

۵۴) برتری پیامبرﷺ در قیامت ۲۴۸

۵۵) اتصاف پیامبرﷺ به ویژگی دوستی(خلّت) ومحبت ویژه با خدا ۲۵۲

۵۶) شفاعت و مقام پسندیده برای پیامبرﷺ ۲۵۶

۵۷) وسیله، فضیلت، درجه ی رفیع و کوثر برای پیامبر ۲۶۲

۵۸) مقصود از نهی از برتری دادن پیامبران بر یکدیگر ۲۶۶

۵۹) نامهای پیامبرﷺ بر برتر بودن وی دلالت می کنند ۲۷۰

۶۰) اوصاف، القاب و اسماء پیامبرﷺ ۲۷۴

۶۱) نام گذاری پیامبرﷺ به برخی از نامهای نیک خداوند(۱) ۲۷۸

۶۲) نامگذاری پیامبر به برخی از نامهای خداوند(۲) ۲۸۳

۶۳) صفات و اسماء ویژه ی خداوند ۲۸۸

۶۴) صفات شخصی پیامبرﷺ از جمله دلایل نبوت ۲۹۲

۶۵) نبوت، رسالت، وحی ۲۹۵

۶۶) معجزات پیامبرﷺ ۲۹۹

(۶۷) صورتهای اعجاز قرآن ۳۰۳
(۶۸) اعجاز قرآن در نظم و اسلوبش ۳۱۰
(۶۹) اعجاز قرآن در خبر دادن از غیبیات ۳۱۴
(۷۰) اخبار امتهای گذشته واز میان رفته ۳۱۹
(۷۱) موارد دیگری از اعجازقرآن(۱) ۳۲۴
(۷۲) ابعاد دیگری از اعجازها ی قرآنی ۳۳۰
(۷۳) دون نیم شدن ماه وحبس آفتاب ۳۳۶
(۷۴) جوشیدن آب ازمیان انگشتان پیامبرﷺ ۳۴۰
(۷۵) فوران و افزایش آب به برکت پیامبرﷺ ۳۴۴
(۷۶) تکثیر غذا به برکت دعای پیامبرﷺ ۳۴۷
(۷۷) سخن گفتن درخت و شهادت دادن به نبوت پیامبرﷺ ۳۵۱
(۷۸) ناله کردن (جِذع)تنه درخت برای پیامبرﷺ ۳۵۵
(۷۹) معجزه پیامبر در جمادات ۳۵۹
(۸۰) آیاتی که بر نبوت پیامبرﷺ دلالت می کنند ۳۶۴
(۸۱) معجزاتی که بر نبوت پیامبرﷺ دلالت دارند ۳۶۹
(۸۲) معجزه پیامبرﷺ در معالجه بیماران ۳۷۳
(۸۳) مستجاب شدن دعای پیامبرﷺ ۳۷۷
(۸۴) کرامات وبرکات پیامبرﷺ در تغییر ویژگیهای اشیاء(۱) ۳۸۲
(۸۵) معجزه ی تغییر ویژگیهای اشیاء(۲) ۳۸۶
(۸۶) خبر دادن پیامبرﷺ به آنچه که خداوند او را برآن مطلع ساخته است(۱) ۳۹۰
(۸۷) خبر از حوادث آینده (۲) ۳۹۶
(۸۸) خبر از حوادث آینده (۳) ۴۰۱
(۸۹) خبر از حوادث آینده(۴) ۴۰۶

۹۰) اخبار آینده (۵) ۴۱۱
۹۱) عصمت پیامبرﷺ(۱) ۴۱۵
۹۲) عصمت پیامبرﷺ(۲) ۴۲۰
۹۳) عصمت پیامبرﷺ(۳) ۴۲۵
۹۴) معارف و علوم دنیوی و اخروی پیامبرﷺ(۱) ۴۲۹
۹۵) معارف و علوم دنیوی و اخروی پیامبرﷺ(۲) ۴۳۳
۹۶) اخبار پیامبرﷺ با فرشتگان و جنیان ۴۳۸
۹۷) اخبار دانشمندان و راهبان مسیحی دلایلی بر نبوت پیامبرﷺ ۴۴۳
۹۸) دلایل نوبت ورسالت هنگام ولادت پیامبرﷺ ۴۴۷
۹۹) برتری معجزات پیامبرﷺ بر معجزات سائر پیامبران ۴۵۱
۱۰۰) اولین واجبات مردم در قبال پیامبرﷺ ۴۵۵
۱۰۱) وجوب فرمانبرداری از پیامبرﷺ ۴۵۹
۱۰۲) وجوب پیروی از پیامبرﷺ ۴۶۴
۱۰۳) اطاعت از پیامبرﷺ در روایت علمای سلف ۴۶۹
۱۰۴) حکم مخالفت با امر پیامبرﷺ و حکم مخالفت کننده ۴۷۴
۱۰۵) محبت با پیامبرﷺ ۴۷۸
۱۰۶) پاداش محبت با پیامبرﷺ ۴۸۱
۱۰۷) نمونه هایی از محبت سلف صالح و ائمه با پیامبرﷺ ۴۸۵
۱۰۸) نشانه های محبت پیامبرﷺ ۴۸۹
۱۰۹) نمونه هایی از محبت صادقانه با پیامبرﷺ ۴۹۳
۱۱۰) معنی محبت باپیامبرﷺ ۴۹۸
۱۱۱) نصیحت پذیری پیامبرﷺ ۵۰۱
۱۱۲) تعظیم امر پیامبرﷺ و ارج نهادن به او ۵۰۵

۱۱۳) روش صحابه در تعظیم وگرامی داشت پیامبرﷺ ۵۰۹
۱۱۴) تعظیم وگرامی داشت پیامبرﷺ بعد از وفاتش ۵۱۳
۱۱۵) محبت با اهل بیت پیامبر ۵۱۷
۱۱۶) گرامی داشت صحابهؓ ۵۲۲
۱۱۷) ارزش نهادن به مکانهایی که پیامبرﷺدر آن سکونت داشته است ۵۲۷
۱۱۸) حکم درود وسلام بر پیامبرﷺ ۵۳۱
۱۱۹) جاهای دیگری برای صلوات فرستادن بر پیامبرﷺ ۵۳۶
۱۲۰) چگونگی صلوات و سلام بر پیامبرﷺ ۵۴۰
۱۲۱) فضیلت صلوات دادن بر پیامبرﷺ ۵۴۵
۱۲۲) نکوهش کسانی که صلوات دادن بر پیامبرﷺ را ترک می نمایند ۵۴۹
۱۲۳) خداوند درود وسلام مردم را به پیامبرﷺ می رساند ۵۵۳
۱۲۴) صلوات دادن بر غیر پیامبرﷺ ۵۵۷
۱۲۵) زیارت مرقد پیامبرﷺ ۵۶۲
۱۲۶) فضایل مسجد نبوی ۵۶۷
۱۲۷) فضایل مدینه ومکه ۵۷۱
۱۲۸) احوال بشری پیامبرﷺ ۵۷۵
۱۲۹) عصمت انبیاء علیهمُ الصَّلاةُ وَالسَّلام ۵۷۹
۱۳۰) تصدیق نبوت و نفی شک و تردیدها از آن ۵۸۳
۱۳۱) رد شبهات در رابطه با پیامبران ۵۸۷
۱۳۲) تبرئه پیامبران از شک و تردید ۵۹۰
۱۳۳) عصمت پیامبران قبل از نبوت ۵۹۵
۱۳۴) شناخت پیامبران از امور دین و دنیا ۶۰۰
۱۳۵) محفوظ بودن پیامبران از شیطان(۱) ۶۰۴

۱۳۶) محفوظ بودن پیامبران از شیطان(۲) ۶۰۸
۱۳۷) صداقت وراستگویی پیامبرﷺ ۶۱۲
۱۳۸) رفع شبهات در رابطه باداستان غرانیق ۶۱۵
۱۳۹) رد شبهات در رابطه با تبلیغ وحی ۶۱۹
۱۴۰) شبهه هایی که مربوط به تبلیغ رسالت نیستند ۶۲۳
۱۴۱) حدیث سهو ۶۲۷
۱۴۲) محفوظ بودن پیامبران از گناهان بعد از نبوت ۶۳۱
۱۴۳) عصمت پیامبران بعد ازنبوت ۶۳۵
۱۴۴) حکم مخالفتهای عمدی و غیر عمدی به نسبت پیامبران ۶۳۹
۱۴۵) سهوهای پیامبرﷺ در نماز ۶۴۳
۱۴۶) پیامبران از گناهان صغیره و کبیره محفوظ بوده اند ۶۴۷
۱۴۷) معصوم بودن دیگر پیامبران قبل از نبوت از گناه(۱) ۶۵۲
۱۴۸) معصوم بودن دیگر پیامبران قبل از نبوت از گناه(۲) ۶۵۷
۱۴۹) هدف تربوی از توبه و استغفار پیامبران ۶۶۲
۱۵۰) معصومیت پیامبران از خلل در اصول عقاید ۶۶۷
۱۵۱) عصمت فرشتگان و شبه هایی در رابطه با آنان ۶۷۱
۱۵۲) برخی از عوارض بشری که برای پیامبران اتفاق می افتد ۶۷۵
۱۵۳) اجتهاد پیامبرﷺ در امور دنیا ۶۷۹
۱۵۴) حکم قضاوت بر اساس ظاهر ۶۸۳
۱۵۵) عصمت پیامبرﷺ در اخبار ۶۸۶
۱۵۶) عصمت و حدیث کتاب در بستر بیماری ۶۹۰
۱۵۷) عصمت و احتمال آزار و اذیت ۶۹۴
چکیده ای از کتاب ۶۹۸

مقدمه مترجم

بِسمِ اللهِ الرَّحمنِ الرَّحیم

اَلحَمدُ لله رَبِّ العالَمین والصَّلاةُ والسَّلامُ علی سَیِّدِ المُرسَلین وخاتَمِ النَّبِیِّین مُحَمَّدٍ و آلِهِ وصَحبِهِ اَجمَعین، وَ مَن تَبِعَهُم باحسانٍ اِلی یَومِ الدّین.

کارلیل فیلسوف در کتابش ((الأبطال)) می نویسد: من محمّد را دوست دارم، چون طبیعت او از ریاکاری و ظاهر سازی به دور است، این مرد صحرا نشین مردی مستقل بود که جز به خود بر کسی تکیه نمی کرد و بر چیزی که در وجودش نبود ادعا نمی کرد و خوار و ذلیل نبود، به خدا قسم مردی بزرگ بود و اگر چنین نبود از این اعراب خشن، مجد و احترام و عظمت وبزرگواری را به دست نمی آورد و هرگز برایش امکان نداشت که آنها را مدت ۲۳ سال تمام رهبری و با آنها زندگی کند و با او جمع شوند و دور و بر وی به جنگ بپردازند و جهاد کنند.

در میان اعراب خشونت وگستاخی، تکبر و غرور و عدم استدلال دیده می شد، آنها بسیار متکبر بودند، به دشواری رهبری وهدایت می شدند و خود بین بودند، کسی که قدرت به اطاعت در آوردن و تهذیب اخلاق آنها را داشته باشد و آنها را زیر سلطه خود بیاورد به طوری که مطیع واز اوفرمان ببرند، به خدا سوگند آن یک قهرمان بزرگ است. و اگر آنها معجزات ونشانه های نبوغ و عقل و فضیلت را در او مشاهده نمی کردند، تسلیم وی نمی شدند وباورش نمی کردند. به گمان من اگر به جای محمّد یکی از قیصرهای روم با این همه تاج و اقتدارش به سوی آنها آمده بود، آنها را به اندازه تکه پارچه ای که رفوگر برای رفو به دست می گیرد، زیر اطاعت خود در نمی آورد.

در میان آشفگیهایی که در آغاز جنگ جهانی دوّم جهان را در بر گرفته که ملتها با هم به زد و خورد پرداخته بودند، نویسنده انگلیسی مشهور ((برنارد شاو)) چنین می گوید: اگر مردی هم چون محمّد امور اروپا را به دست می گرفت همه دردها ومشکلات را درمان می کرد.

محمّدﷺ به حق بزرگترین بزرگان جهان بود که روزگار هنوز همانند او را نیافته است و دینی که او آورده است تمامترین و کاملترین ادیان است. کسی که سیره ایشان را مطالعه کند، اخلاق و رفتار او را بشناسد و به دور از تعصبات دینی وجهت گیریهای شخصی بیندیشد، صحت این قضیه

برایش ثابت می شود. استاد حسن علی رحمه الله در مجله نور الاسلام می نویسد یکی از دوستان برهمایی ام به من گفت: من پیامبر اسلام را بزرگترین و کاملترین مرد جهان می دانم، از او پرسیدم چرا در نظر شما پیامبر اسلام کاملترین مرد جهان است؟ وی در پاسخ گفت: زیرا در رسول خداﷺ صفات گوناگون وفضایل اخلاقی فراوان و خصلتهای پسندیده بی شمار می بینم که هرگز ندیده ام در تاریخ جهان این صفات همزمان در کسی وجود داشته باشند: او پادشاهی بود که همه سرزمینهایش تحت اطاعت و تسلط او قرار داشتند و آن گونه که می خواست بر آنها حکمرانی می کرد با این همه بسیار متواضع بود، همه چیزیش را از جانب خدا می دانست، در میان ثروت فراوان زندگی می کرد و شترها با بار خزائن وکالاهی قیمتی به مرکز حکومتش می آمد، اما در عین حال او نیازمند باقی می ماند وبرای مدتها در خانه او برای پختن غذا، آتشی روشن نمی شد.

او فرمانده ای بزرگ بود که با لشکری با تعداد اندکی نیرو و با امکانات و ساز و بزرگ اندک در جنگ با نیرویی کاملاً مسلح دشمنان رهبری می کرد و آنها را شکست می داد. بسیار صلح طلب بود و در حالی که هزاران صحابی نیرومند، شجاع، دلیر و با غیرت همراه او بودند، با قلبی مطمئن، روحی آرام وسینه ای فراخ، شرایط آتش بس را می پذیرفت. او قهرمانی شجاع بود، با این وجود دارای قلبی مهربان، رؤوف و دلسوز بود که از ریختن یک قطره خون خود داری می کرد.

در حالی که فکر او به همه امورشبه جزیره عربستان بلکه جهان مشغول بود از امور خانه، همسران، فرزندان وفقراء ونیازمندان مسلمان غافل نمی ماند، علیرغم این همه او به سوی پروردگارش رو کرده و از دنیا دل بریده بود.

پیامبرﷺ هیچ گاه به خاطر خود از کسی انتقام نمی گرفت وهمواره برای دشمنانش دعای خیر و هدایت می کرد، اما از دشمنان خداوند در نمی گذشت و آنها را عفونمی کرد، همواره کسانی که در راه خداوند مانع به وجود می آوردند، اندرز و آنها را از عذاب جهنم بیم می داد. او سربازی شجاع، جنگویی مبارز، پیامبری آینده نگر و فرستاده ای معصوم بود. در همان حالی که او را یک فاتح وفرمانده کشور گشا وچیره می یابید، مشاهده می کنید که بر روی حصیری از برگ خرما می خوابد وبر بالشی از لیف خرما تکیه می دهد.

تا قبل از بعثت او اگر چه علوم مختلف رشد کرده بود و تجربه های بسیار با اهمیتی کسب و آداب و هنر رشد کرده بود و فلسفه ها و افکار گوناگون رواج یافته بود اما با این همه سبک مغزی و بی فکری بر انسانها غلبه داشت و ملتهای بسیاری به جایگاهی فروتر از منزلتی پر آوازه که شایسته آنها بود، سقوط کردند. بت پرستی وموهوم پرستی تمدنهای مصر و یونان و هند وچین و امپراطور روم و ایران را نابود ساخته بود و سقوط در دره نیستی را بر آنها تحمیل کرد. انسانی که خداوند او را خلیفه خود در زمین قرار داده بود، بنده ای شد که مقهور بی ارزش ترین چیزها در آسمان و زمین گردید.

بت پرستی بر دین ابراهیمی حمله برد، نه آنگونه که زنبورها به برگهای بهاری هجوم می برند بلکه به مانند ملخهایی که به باغهای پر محصول حمله می کنند و آن را به بیابانی خشک و لم یزرع مبدل می سازد.

عظیم ترین مصیبتی که در اثر بت پرستیها بر ادیان وارد آمد، آن چیزی بود که بر شریعت حضرت عیسی بن مریم وارد شد و آن را به نحو درآوری دگرگون ساخت، روشنائیش را به تاریکی تبدیل گرداند و اندیشه اش را یک معمای پیچیده کرد. وقتی قرن ششم میلادی فرا رسید مناره های هدایت در شرق و غرب زمین خاموش شده بود و شیطان حضور خود را در مناطق بسیار وسیع و گسترده رو به فزونی نهاد و خارهای کِشته، خود را امتداد یافته می دید. و بالاخره زمین جنگلی هراسناک بود که بی رحمی، جسارت، تجاوز وکشتار آن را فرا گرفته بود و انسانهای ضعیف از نصرت و امنیت و آرامش محروم بودند، هرگونه نیکی وخیر در آغوش بت پرستی قرار می گرفت، به عقل کفر می ورزید، خدا را فراموش می کرد و در برابر دروغگویان دجال تسلیم می شد.

پیامبرﷺ با بعثت خویش دنیا را دگرگون ساخت و دنیایی تازه آفرید که در آن به انسانها عدل و عدالت وبرقرار دوستی ومودت وآزادی و برابری را آموخت، دنیایی را آفرید که تماشاگران را مات ومبهوت خویش نمود و باعث گردید تا پایه های ظلم و بی عدالتی و اخلاق زشت و نکوهیده این جهان محو شد، او به انسانها، کرامت و عزت آنها را یادآوری نمود و هنگامی که به حقیقت وجود ارزش خودشان پی بردند بر آن شدند تا جهانی را ازظلم و ستم برهاند وموفق به این کار نیز شدند.

کتاب حاضر اثر نویسنده ی بسیار توانا و سرشناس معاصر استاد دکتر وهبة الزحیلی می باشد که آن را در رابطه با آشنایی با صفات و ویژگیهای پیامبر اسلامﷺ به رشته تحریر در آورده است، با پیشنهاد مدیر مسئول انتشارات حسینی اصل جناب ماموستا سید کریم حسینی، اقدام به ترجمه ی آن به زبان فارسی نمودم تا کسانی که با زبان و ادبیات عربی آشنایی ندارند به راحتی بتوانند از مطالب ارزشمند آن بهره مند شده و هر چه بیشتر با شخصیت، اخلاق و صفات پیامبر اسلامﷺ آشنا شوند، لازم به ذکر است که در ترجمه وتوضیح آیات از (تفسیر نور) اثر دکتر مصطفی خرمدل استفاده شده است و در بعضی موارد جهت اختصار توضیحات تفسیری آن را حذف نموده ام.

از تمامی کسانی که در این ترجمه با این جانب همکاری نموده و در امر ترجمه ی این کتاب ارزشمند مشوق بنده بوده اند سپاسگزام. بی گمان در اجر معنوی این اثر سهیم و شریک خواهند بود.

در پایان از خداوند منان سپاسگزام که بر بنده ی حقیرش منت نهاد و او را در این زمینه توفیق نصیب نمود. خوانندگان گرامی می توانند پیشنهادات و انتقادات خویش را به آدرس زیر ایمیل کنند. irk_khaled@yahoo.com یا با ناشر محترم در میان بگذارند.

خالد ایوبی نیا

ارومیه شهرک ولیعصر ۲۳-۹-۱۳۸۸

بسمِ الله الرَّحمن الرَّحیم

پیشگفتار مؤلف

سپاس و ستایش خدایی را که ما را از بندگان خویش قرار داد و با انتساب به اسلام و بهره مندی از روشنایی سرچشمه ی رسالت و قرار گرفتن در زیر سایه مقام نبوت خاتم پیامبران حضرت محمد بن عبدالله پیامبر عربی قریشی هاشمیﷺ ما را مشرف نمود.

سبب نوشتن این پیشگفتار سخن حضرت علیؓ درمناجات با پروردگارش بود که فرمودند: ((تنها این افتخار برایم کافی است که بنده ی تو هستم، این شرف و بزرگواری برایم کافی است که تویی پروردگارم)).

در مدت چهل سال زندگی دانشگاهی به عنوان استاد دانشگاه مشارکتهای فراوانی در صدا و سیمای سوریه ودیگر کشورها داشته ام. بعد از آن نیز بیست سال است که گفتگوهایی همه روزه یا یک روز در میان به مدت پنج الی ده دقیقه داشته ام .

آنچه که در خلال این برنامه ها ((القرآن و الحیاة)) توانسته ام به اجرا بگذارم این بود که برنامه هایم را با موضوعات داستانهای قرآنی شروع نمودم که آن را در (۱۹۷) برنامه به پایان رساندم. سپس تفسیر قرآن در طول هفت سال در قالب (۱۱۲۳) برنامه که به عنوان (التفسیر الوسیط) در سه جلد به چاپ رسید، بعد از آن موضوعی دیگر با عنوان (اخلاق المسلم) با سه عنوان ((ارتباط مسلمان با خالق، جامعه و نفس)) نزدیک به ۷۰۰ جلسه آن را به اجرا گذاشتم.

و در حال حاضراین کتاب را در حدود (۲۰۰ مبحث) به خوانندگان گرامی تقدیم می نمایم که مجموع این برنامه ها علاوه بر جلسات علمی، فرهنگی که هر از چند گاهی در شبکه ماهواره ای سوریه با عنوان ((حدیث الروح)) پخش می شدند، به حدود ۲۰۰۰ برنامه ی پخش شده می رسد .

و حال با چاپ کتاب ((شمائل المصطفیﷺ)) بعد از پخش آن احساس سعادت و خوشبختی می نمایم که از این برنامه ها استفاده های معنوی و ادبی بسیاری نمودم. و موضوعات اصلی این کتاب را از کتاب نفیس و با ارزش ((الشفاء بتعریف حقوق المصطفیﷺ)) تألیف قاضی عیاض بن موسی اندلسی و ((شرح الشفا فی شمائل صاحب الاصطفاءﷺ)) در چهار جلدنوشته ی دانشمندگرانقدر نورالدین قاری هروی حنفی مشهور به ملا علی قاری استفاده نموده ام .

و دهها مسئله و قضایا را با روشی جذاب و روشن تحقیق و بررسی نموده ام، به امید اینکه مسلمانان دوستدار پیامبر خداﷺ هر آنچه که بوسیله ی آن بتوانند نفس و اخلاق و روش زندگیشان را با آن ترقی داده و در مسیر انبیاء و خاتم ایشان علیهِمُ الصَّلاةُ والسَّلامُ گام بردارند، به دست بیاورند. چرا که پیامبرﷺ الگویی نمونه و چراغی نورانی است. وپیامبرﷺ همانگونه است که امیر الشعراء شوقی رحمه الله در قصیده همزیه اش می گوید:

كَيفَ تَرقى رقيكَ الأَنبياءُ يا سماءً ما طاولَتها سماء

انبیاء چگونه به جایگاهت می رسند ای آسمان که هیچ آسمانی به درجه ی آن نمی رسد.

و علاوه بر اعتلای اخلاق نبوی ویژگیهای دیگری را نیز ضمیمه ی آن نموده ام و آن این است که پیامبرﷺ اولین دعوتگری بود که در عمل و روش زندگی به فراگیری علم و دانش و طلب بیشتر آن فرا خواند در حالی که در زندگی پیامبران گذشته چنین دعوتی فراگیر و گسترده برای فراگیری علم و دانش که زیر بنا و اساس اسلام بر آن نهاده شده است، نیافتم .

می بینیم که وحی آسمانی با آیاتی در زمینه دعوت به علم و دانش شروع می شود: ((اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ﴿ای محمّد! بخوان چیزی را که به تو وحی می‌شود. آن را بیاغاز و) بخوان به نام پروردگارت آن که (همه جهان را) آفریده است. و جایگاه خواندن که بعد از آن به نوشتن اشاره شده است روشن می شود: ((ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ)) نون. سوگند به قلم! و قسم به چیزی که می‌نویسند!

اما رسالت پیامبران گذشته منحصر در بیان وظیفه پیامبران عَلَیهِمُ السَّلام با بیان ارزش و جایگاه علم آن هم تنها در عرصه ی عقیده و محکومیت جهل و جاهلان و گمراهی، و زشتی تقلیدکورکورانه که مبتنی بر پایه ای علمی و آگاهی بنا شده، که آنان را در کفر و گمراهی و بت پرستی و شرک واقع نموده است.

و روش رسالت خاتم پیامبرانﷺ مبتنی بر استفاده هر چه بیشتر از منبعهای علم و دانش بود که از فرموده ی خداوند در مقام فرمان به وی و پیروانش روشن می شود که می فرماید: ((وَقُل رَّبِّ زِدنِي عِلماً ۞ بگو : پروردگارا ! (در پرتو قرآن) بر دانشم بیفزا. (طه : ۱۱۴)

سپس بیان جایگاه علما در آیه های بسیاری که می توان آیه های زیر ا به عنوان مثال نام برد: ((إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاء)) تنها بندگان دانا و دانشمند، از خدا، ترس آمیخته با تعظیم دارند.(احزاب : ۲۸) ((شَهِدَ اللّهُ أَنَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ وَالْمَلاَئِكَةُ وَأُوْلُواْ الْعِلْمِ قَآئِماً بِالْقِسْطِ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ۞خداوند گواهی می‌دهد این که معبودی جز او نیست، و این که او (در کارهای آفریدگان خود) دادگری می‌کند، و فرشتگان و صاحبان دانش گواهی می‌دهند. جز او معبودی نیست که هم توانا است و هم حکیم. (آل عمران : ۱۸) و نیز ((يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ۞اگر چنین کنید خداوند به کسانی از شما که ایمان آورده‌اند و بهره از علم دارند، درجات بزرگی می‌بخشد. (مجادله : ۱۱)

و با خواست خداوند توضیح ویژگیها و سیمای پیامبر ﷺ را شروع می نمایم به امید اینکه ما نیز متخلق به اخلاق زیبای ایشان شویم و این موضوع را با احادیثی در((شعب الایمان)) که وقت زیادی را می گیرد بیان می کنم . والله المستعان .

استاد دکتر وهبة الزحیلی

اول محرم ۱۴۲۶ ۱۰ – ۲– ۲۰۰۵